

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 2Csp/6/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8225202195
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Júlia Tarcalová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2025:8225202195.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov, sudkyňou JUDr. Júliou Tarcalovou, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o. so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 37 927 795, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX C., o zaplatenie 367 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 319,74 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 6,25% ročne zo sumy 319,74 eura od 21.11.2022 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 74,24%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou podanou na súde dňa 20.08.2025 si uplatnil proti žalovanému nárok na zaplatenie sumy 367 eura s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil žalobca tým, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava - Ružinov, IČO: 31 320 155 poskytol žalovanému na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 15.02.2022 pod číslom úverového účtu 21728545 a reg. číslom 1000152454 (ďalej aj ako „úverová zmluva“) úver vo výške 414,10 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. Právny predchodca žalobcu pred uzavretím úverovej zmluvy v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať úver, pričom vzal do úvahy dobu, na ktorú poskytol úver, výšku úveru, príjem žalovaného a účel úveru, čo preukazuje výstupom zo Spoločného registra bankových informácií a preverením príjmu žalovaného. V rozpore so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy dlžník svoj záväzok uhrádzať pravidelné mesačné splátky neplnil riadne a včas, čo žalobca preukazuje predloženým výpisom z úverového účtu. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu omeškaných úverových splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Nakoľko žalovaný napriek písomnej výzve právneho predchodcu žalobcu svoj dlh z titulu omeškaných úverových splátok nezaplatil, právny predchodca žalobcu v súlade so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy s označením „Následky nesplácania úveru. Vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru“ vyhlásil predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru pre nezaplatenie úverovej splátky splatnej ku dňu 20.05.2022. Nakoľko žalovaný v poskytnutej lehote do 24.09.2022 dlžnú sumu nezaplatil, voči právnomu predchodcovi žalobcu sa tak od 25.09.2022 dostal do omeškania so zaplatením dlžnej sumy spolu s príslušenstvom. Na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s., ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia s.r.o. ako postupníkom dňa 30.11.2017 v znení Dodatku č.7 k Rámcovej zmluve o postúpení

pohľadávok zo dňa 20.12.2023 a Žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 16.12.2024 bola pohľadávka voči žalovanému z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy postúpená žalobcovi ako postupníkovi, o čom bol žalovaný upovedomený písomným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky v súlade s § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výška postúpenej pohľadávky bola postupcom vyčíslená ku dňu 01.12.2024. Žalovaný bol vyzvaný právnym zástupcom žalobcu na zaplatenie dlžnej sumy z titulu nesplateného úveru. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje voči žalovanému nárok vo výške nesplatenej dlžnej istiny úveru vo výške 367,00 Eur, spolu s príslušenstvom, ktorú žalovaný žalobcovi napriek predžalobnej upomienke nezaplatil.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe nevyjadril.

3. Podľa § 297 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak

a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa,

b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

4. Oznámenie o vyhlásení rozsudku podľa § 219 ods. 3 CSP bez nariadenia pojednávania bolo oznámené vyvesením na úradnej tabuli súdu dňa 21.10.2025.

5. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 15.02.2022 zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere č. 1000152454 (ďalej len ako „Zmluva“), na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 414,10 eura, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 10 pravidelných mesačných splátkach po 47,18 eura, posledná splátka 47,16 eura, pri RPMN 32,45% a ročnej úrokovej sadzbe 36,32%. Celková čiastka, ktorú mal žalovaný zaplatiť predstavovala sumu 471,78 eura. V zmluve sú uvedené osobné údaje žalovaného (meno, priezvisko, rodné číslo, rodinný stav, počet nezaopatrených detí, vzdelanie, údaje z dokladu totožnosti), informácie o bývaní (adresu trvalého bydliska, vlastníka nehnuteľnosti, v ktorej býva), údaje o zamestnaní, údaje o finančnej situácii žalovaného (priemerný čistý príjem 550 Eur)

7. Podľa prehľadu splátok a úhrad žalovaný uhradil celkovo sumu 94,36 eura (bez akontácie).

8. Listom zo dňa 24.07.2022 žalobca vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok vo výške 141,54 eura a upozornil ho na možnosť zosplatenia splátok. Listom zo dňa 25.08.2022 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 23.08.2022.

9. Z Oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 20.12.2024 vyplýva, že Všeobecná úverová banka, a.s. oznámila žalovanému, že postúpila ku dňu 16.12.2024 svoju pohľadávku, ktorá jej vyplýva zo Zmluvy s VS: 21728545 uzavretej dňa 15.02.2022 medzi žalovaným ako dlžníkom a postupcom ako veriteľom vo vzťahu k pohľadávke na spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o. ako postupníka. Zároveň z Rámцovej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 30.11.2017 v znení Dodatku č.7 k Rámцovej zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2023 v spojení so Žiadosťou o postúpenie a prevod zo dňa 06.12.2024 vyplýva, že pohľadávka voči žalovanému bola postúpená ku dňu 16.12.2024.

10. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

11. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy (ďalej len ako „OZ“), Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods.1,5 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Podľa § 54 ods.1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2022 do 29.02.2024 (ďalej len ako „ZoSÚ“). Tento zákon v § 1 ods. 2 definuje spotrebiteľský úver, ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

15. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

16. Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.17).

17. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

18. Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na

údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

19. Podľa § 7 ods.20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

20. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaná v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pod sankciou ich absolútnej neplatnosti.

21. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

22. V civilnom procese platí tzv. prejednacía zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám teda hrozí pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá.

23. Žalobca si uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z..

24. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z

ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečiť ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domacom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp 1/2022, tiež Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp 80/2020).

25. Význam skúmania bonity spotrebiteľov je zdôrazňovaný aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, pričom súd musí ex officio preskúmať dodržanie povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (porov. rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-679/18, tiež C-449/13, C- 303/20).

26. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2014, CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, bod 43; zo 6. júna 2019, Schyns C-58/18, EU:C:2019:467, bod 40, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 20). Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti, má pre nich zásadný význam (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. júna 2019, Schyns, C-58/18, EU:C:2019:467, bod 41, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 21, ako aj citovanú judikatúru).

27. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že v danom prípade veriteľ poskytol žalovanému úver napriek tomu, že nepreukázal, že by mal náležite, teda s odbornou starostlivosťou preverenú výšku jeho výdavkov a rodinný stav. Z dokladov predložených žalobcom (výpis zo sociálnej poisťovne) vyplýva priemerný vymeriavací základ žalovaného za posledné tri mesiace vo výške 420 Eur (čistý príjem 392,92 Eur), avšak absolútne nevyplýva, žeby žalovaný bol dopytovaný na svoj rodinný stav, počet detí a svoje výdavky. Žiadne také údaje v Dotazníku o klientovi, žiadoti o poskytnutie spotrebiteľského úveru ani výpise zo Sociálnej poisťovne uvedené nie sú. V Zmluve o viazanom spotrebiteľskom úvere (č.l.24 spisu) je uvedené, že žalovaný je ženatý/vydatá a nemá nezaopatrené deti, zo žalobcom predložených dokladov však nevyplýva, či si žalobca tieto informácie overil a ako aj s ohľadom na uvedené posudzoval úverovú schopnosť žalovaného. Keďže žalobca nepreukázal ani len dopyt na tieto údaje týkajúce sa rodinného stavu a výdavkov žalovaného, relevantné pre posúdenie bonity, je vylúčený záver o postupe veriteľa s odbornou starostlivosťou (k tomu podporne napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.8CoCsp/10/2023, bod 11 odôvodnenia). Nakoľko podľa žalobcom predloženého výpisu z registra klientskych informácií žalobca pred uzavretím zmluvy mal vedomosť o 2 odmietnutých žiadostiach žalovaného o úver, bolo mimoriadne dôležité preveriť každú jednu zložku povinne preverovaných údajov. Pre súkromný subjekt je preverovanie rodinného stavu spotrebiteľa a jeho výdavkoch zaiste vo veľkej miere viazané na údaje poskytnuté mu k tomu samotným spotrebiteľom, práve preto však bolo kľúčové, aby žalobca preukázal, že sa na tieto údaje u žalovaného dopytoval. Keďže to preukázané nebolo, nebola preukázaná náležitá odborná starostlivosť pri preverovaní výdavkovej zložky a rodinného stavu žalovaného. Hoci si v zásade každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods.2 ZoSÚ za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019, najmä bod 17 odôvodnenia rozsudku).

28. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je podľa súdu dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Žalobca dôsledne neskúmal výdavky spotrebiteľa, pričom ak v zmluve uvádza mobilné číslo spotrebiteľa, tak minimálne náklad s jeho používaním má, rovnako tak žije v dome/byte, tzn. že sa minimálne musí podieľať na nákladoch spojených s užívaním nehnuteľnosti a taktiež musí z niečoho žiť, teda mať výdavky na stravovanie, ošatenie, čo žalobca vôbec neskúmal. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia NBS č. 10/2017 sa výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, avšak uvedené ustanovenie nezabavuje povinnosti veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zisťovať reálne náklady spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb. Iba v prípade, ak by veriteľom zistené reálne náklady spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb boli nižšie ako suma životného minima, tak pri výpočte ukazovateľa schopnosti splácať úver musí vychádzať zo sumy životného minima a nie z reálne zistených nákladov. Veriteľ je však v každom prípade povinný zisťovať reálne náklady spotrebiteľa, čo v danom prípade žalobca nepreukázal.

29. Vo vzťahu k nevyhnutnosti skúmania výdavkov spotrebiteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 2178/2018-77 z 25.7.2018 cit.: „Povinnosť posúdení úveruschopnosti spotrebiteľa chráni nejen spotrebiteľa samého pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti úver splácať, ale zprostredkovaně také spoločnosť ako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úveruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úver snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úveruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácať spotřebitelský úver, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. Již gramatickým a logickým výkladem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru lze dovodit, že dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. D., E. A. F., J.: Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích. To ostatně dovodil ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, i Nejvyšší správní soud, jehož závěry použil na podporu své argumentace již odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu dovozující, že spokojila-li se žalobkyně s nedoloženým prohlášením žalovaného o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech a nahlédnutím do registru dlužníků, nedostála povinnosti věřitele ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, je správný.“

30. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti spotrebiteľa je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver a údajmi z príslušných databáz.

31. Také posúdenie bonity, ako tu prezentoval žalobca, podľa zákona nestačí. Nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez

akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra. Podľa obsahu zmluvy, ale aj žiadosti o úver veriteľ od žalovaného žiadne doklady o výdavkoch nežiadal. Vychádzanie len z príjmu a navyše nezohľadnenie vyživovacej povinnosti je vo vzťahu ku komplexnému posúdeniu bonity žalovaného nepostačujúce. Podľa názoru súdu neskúmanie výdavkov žalovaného vo svojom súhrne preukazuje hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Veriteľ si nezískal, teda následne ani nevyhodnotil a ani neoveril informácie o bonite klienta, z ktorých by bol schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Nedôsledne zisťoval, a preto ani nezohľadnil výdavky žalovaného, aj keď mal objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť. Za týchto okolností žalobca zjavne nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona prvá veta, t.j., že nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a tiež, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

32. Po skonštatovaní o bezúročnosti a bezplatkovosti poskytnutého úveru má žalobca nárok len na zaplatenie sumy poskytnutých peňažných prostriedkov, t. j. sumy 414,10 eura. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaný uhradil z úveru celkovo sumu 94,36 eura, a preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 319,74 eura (414,10 eura – 94,36 eura) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

33. Žalobca, vychádzajúc z tvrdení v žalobe určil začiatok omeškania žalovaného od ktorého požadoval úrok z omeškania na deň 25.09.2022 na základe toho, že žalovaný po predchádzajúcom zosplatnení úveru neuhradil úver v lehote do 24.09.2022.

34. Na predčasné zosplatnenie úveru súd prihliadať nemohol. Nedôsledné skúmanie bonity dlžníka popísané vyššie tu totiž spôsobilo aj dôsledok vyplývajúci z § 11 ods. 2 vety prvej zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a to ten, že nie je možné úver predčasne zosplatiť. Právny úkon žalobcu o zosplatnení bol preto v rozpore s týmto ustanovením a preto podľa § 39 Občianskeho zákonníka bol absolútne neplatný.

35. Vzhľadom k tomu, že úver súd považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalovaný mal na tento úver zaplatiť veriteľovi len sumu poskytnutej istiny vo výške 414,10,-eur. Keďže nepochybne šlo o úver, ktorý sa mal splácať v mesačných splátkach od 20.03.2022 a výška mesačnej splátky bola jednoznačne a zrozumiteľne v zmluve dohodnutá v sume 47,18 eur, potom žalovaný úver (len vo výške reálne mu poskytnutej úverovej istiny) mal v skutočnosti splatiť v 9 splátkach (414,10 eur : 47,18 eur), a teda poslednú splátku by hradil v mesiaci november 2025, konkrétne 20.11.2022. Keďže sa tak nestalo, dňa 21.11.2022 žalovaný už bol preukázateľne v omeškaní so zaplatením nevráteného zostatku úverovej istiny vo výške 319,74 eur a jeho omeškanie trvá, preto mu súd uložil spolu so sumou 319,74 eur zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 6,25 % ročne zo sumy 319,74 eur od 21.11.2022 do zaplatenia. Nakoľko súd z dôvodov už uvedených uzavrel, že na ostatné uplatňované nároky žalobcovi nárok nevznikol, s ich zaplatením sa žalovaný nemohol dostať ani do omeškania, preto v časti úroku z omeškania požadovaného zo sumy prevyšujúcej sumu nevrátenej úverovej istiny súd žalobu zamietol.

36. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods.2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca bol úspešný v časti zaplatenia 319,74 eura zo sumy 367 eura, t.j. v rozsahu 87,12% a žalovaný vo zvyšných 12,88%. Úspech žalobcu, ktorý prevyšuje úspech žalovaného je preto 74,24%. Nakoľko súd nezistil žiaden dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by náhradu trov konania nepriznal, zaviazal súd žalovaného náhradu trov konania v rozsahu 74,24%, o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).